

træffe generelle og konkrete beslutninger, der er rettet til medlemsstaterne. Som eksempler kan nævnes FN og Den Internationale Domstol i Haag.

Det karakteristiske ved de beslutninger, der kan træffes i disse organisationer, er, at de kun gælder for Danmark som folkeretlige forpligtelser. De tilsigter ikke at gælde umiddelbart i den danske stats indre retsorden. Hvis en sådan beslutning går ud på at regulere de enkelte individers adfærd, må den derfor transformeres til national ret eller inkorporeres i national ret.

Sådanne organisationer kan Danmark tilslutte sig alene i medfør af grundlovens § 19. Det gælder, selv om organisationen kan træffe beslutning med almindeligt eller kvalificeret flertal. En sådan ordning indebærer således ikke suverænitetsoverladelse i grundlovens forstand, jf. herved bestemmelsen i grundlovens § 20 om overladelse af beføjelser til mellemfolkelige myndigheder. Alf Ross anfører i Dansk Statsforfatningsret (3. udg. ved Ole Espersen, 1980), side 409, bl.a. følgende om spørgsmålet:

»Nedenfor« grdl. § 20 falder alle de typiske, internationale organisationer hvor de af organisationens organer truffne beslutninger på sædvanlig måde må transformeres via danske myndigheder for at få virkning som dansk ret. Dette gælder selvom organisationen i anden henseende frembyder atypiske træk, fx derved at der uden tilslutning fra dansk side kan træffes beslutninger der er bindende for Danmark. Dette er fx tilfældet i de Forenede Nationers Sikkerhedsråd og i den Internationale Domstol. Også i disse tilfælde taler man undertiden om suverænitetsskrænkning, men suverænitetsskrænkninger af denne art falder udenfor grdl. § 20.«

Henrik Zahle anfører i Dansk Forfatningsret 2 (1989), side 136, bl.a. følgende:

»FN's Sikkerhedsråd, der har 15 medlemmer, har efter FN-pagten kap 7 kompetence til at træffe for medlemsstaterne bindende beslutninger, og disse beslutninger kan således binde medlemsstater, der ikke engang er repræsenteret i rådet.

At en organisation kan træffe beslutninger bindende for medlemsstater, bringer ikke nødvendigvis organisationen ind under grl § 20, men denne kompetence har betydning for bedømmelsen af, om Folketingets samtykke skal indhentes i henhold til grl § 19, stk. 1.«

Særligt vedrørende Maastricht-Traktaten henvises i øvrigt til Justitsministeriets notat af 3.

marts 1992 om visse statsretlige spørgsmål ved Danmarks tiltrædelse af Traktaten om Den Europæiske Union, navnlig pkt. 2.4. Notatet er fremsendt til Markedsudvalget den 4. marts 1992.«

Spm. nr. S 3537

Til statsministeren (3/9 96) af:

Aage Frandsen (SF):

»Hvordan vurderer regeringen indholdet i grundlovens § 26, hvor det hedder, at »kongen har ret til at lade slå mønt i henhold til loven«, bl.a. på baggrund af forarbejderne til paragrafen og den statsretlige litteratur, der har behandlet spørgsmålet, i forhold til eventuel dansk tilslutning til ØMU med en fælles EU-mønt?«

Begrundelse

Formuleringen i grundlovens § 26 svarer i indholdet helt til formuleringen i § 33 i grundloven fra 1849. Uanset at formuleringen ikke er entydig, giver den kongen (den danske regering) nogle beføjelser, som ikke bare kan overlades andre organer, f.eks. EU.

Det må formodes, at regeringen har gjort sig nogle overvejelser om, hvordan § 26 skal fortolkes i forhold til en eventuel tilslutning til ØMU, og at disse overvejelser bl.a. bygger på de forarbejder, som findes til § 26, og den statsretlige litteratur, der har behandlet emnet.

Svar (13/9 96)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen): Justitsministeriet har over for mig oplyst følgende:

»Det er almindeligt antaget i den forfatningsretlige litteratur, at kongens ret efter grundlovens § 26 til at slå mønt kan overlades til mellemfolkelige myndigheder efter proceduren i grundlovens § 20, jf. Max Sørensen, Statsforfatningsret (2. udg. 1973 ved Peter Germer), side 310, og Henrik Zahle, a.st., side 150.

De forfatningsretlige spørgsmål, som den nævnte grundlovsbestemmelse rejser i forbindelse med en dansk tilslutning til Den Økono-